

תפילה (47)

בתפילה לפתוח בבוקר עם שחרית, להתחזק במנחה כאמצע העיסוקים, ולסיים את היום בערבית ובכך הוא ממלא את יומו במשמעות רוחנית. **החפץ חיים** כתב שתפילה פועלת גדולות ונצורות, אפילו כשהדבר נראה מעל הטבע. כי תפילה איננה רק פעולה אנושית, אלא חיבור לכוח אין-סופי.

המלקט

מחשבה בתפילה

הנפש החיים כתב שמחשבה היא בבחינת הנשמה של הדיבור, וזה העיקר המכוון במה שנאמר "לעבדו בכל לבכם" זו תפילה, והיינו שעבודת התפילה היא העמדה של טהרת הלב והמחשבה, וכן האריכו בזה השל"ה **הקדוש** ועוד, שעיקר מעלת התפילה היא שיחשוב האדם שהקב"ה ניצב כנגדו ומביט במוצא שפתיו, ובוהן מחשבת לבו, ולכן על האדם לירא ולהרוד מאימת השי"ת ויתגבר כארי לחשוב מחשבות תיבות התפילה, שעומד מול מלך מלכי המלכים הקב"ה. ובספרים כתבו בכל פעם שמזכיר את שם ה' יצייר במחשבתו את ציור אותיות שם הוי"ה, ועל ידי זה יוכל להעמיד כוונה נכונה, שלא יהיה ח"ו אצל האדם תפיסה של גוף כלפי השי"ת, ולכן יכון לציור מסוים של שם הוי"ה. ומ"מ עיקר נהות המחשבה שכל אחד שייך בה, הוא מה שהאדם צריך לחשוב בלבו ולהרגיש את המעמד הנורא שהוא עומד נוכח לפני ה' יתברך.

ספר "דעת התפילה"

שירה של תותה להשי"ת

רבתי! להודות להקב"ה זה דבר הכי נפלא שיש בעולם. בעל **אור החיים הקדוש**, בכל בוקר לפני התפילה שחרית היה מקדיש שעה ארוכה להודאה להקב"ה: רבונו של עולם, תודה רבה! תודה רבה שאני זוכה לעבוד את השם יתברך. וכן מספירים על בעל **חפץ חיים**, שהיה מיחד בכל יום זמן להודות להקב"ה: ריבונו של עולם, תודה רבה! שזכיתי להולד יהודי, ולא סתם יהודי, אלא יהודי כשר, שידע מה זה בורא עולם. וכי קלה היא בעיניך?

ממי הם למדו זאת? **מדוד המלך**. **דוד המלך** שר שירה של תודה להשי"ת: "**מזמור לתודה**". הוא מכריז ואומר: "**הריעו לה' כל הארץ**", שכל העולם ישמע את התודה שלכם. עליכם להודות לה' על הזכות הגדולה שנפלה בחלקכם להיות עובדי ה'. "**עבדו את ה' במשחה**", כי המשמחה מעידה על כך שאתם מודעים לזכות הגדולה לעבד את ה', להיות חיים בעלי תכלית ומשמעות.

ספר "עבודה"

תפילה עבודה שבלב

חז"ל במסכת תענית (ב.) שואלים: איזוהי עבודה שהיא בלב? הוי אומר זו תפילה. כלומר, התפילה איננה רק אמירת מילים בפה, אלא פעולה פנימית של עבודת הלב כוונה, חיבור ועמידה לפני ה'.

1. ההבדל בין קרבן לתפילה, בזמן שבית המקדש היה קיים, עיקר העבודה הייתה הקרבת קרבנות. לאחר החורבן, נותר לנו מקביל רוחני התפילה. הקרבן הוא מעשה חיצוני, ואילו התפילה היא עבודה פנימית האדם פונה אל ה' מליבו, במילים שלו ובתחושותיו.

2. הלב כמוקד הקשר עם ה' התורה אומרת "**וְלַעֲבֹדוֹ כָּל לְבַבְכֶם**" שואלים חז"ל איך אפשר "לעבוד" בלב? התשובה: על ידי תפילה. הלב הוא מקור הרצון, הרגש, וכאשר האדם מתפלל באמת, הוא מפעיל את הלב ומבטא את מה שבלבו כלפי שמיא.

3. תפילה כעבודה מתמדת לא מספיק לומר מילים מהסידור. העבודה היא להתכוון, להתאמץ לרכז את הלב, ולהכניס משמעות בכל מילה. זו עבודה יומיומית, לא פשוטה ולכן נקראת "עבודה".

4. חיבור אישי ואותנטי **הרמב"ם** (הלכות תפילה) מסביר שהתפילה המקורית הייתה תפילה אישית, כל אחד היה מתפלל במילותיו. רק מאוחר יותר תקנו אנשי כנסת הגדולה נוסח קבוע. כלומר, גם כיום, אף שיש נוסח, עיקר העבודה הוא החיבור האישי של האדם בלבו.

המלקט

חשיבות התפילה

חז"ל אמרו (תענית ב.): איזוהי עבודה שבלב? הוי אומר זו תפילה. התורה מצווה אותנו לעבוד את ה' בכל לבבנו, והתפילה היא הדרך שבה האדם פותח את ליבו לפני בוראו. התפילה איננה רק בקשת צרכים, אלא ביטוי של קשר פנימי עם ה'. כשאדם עומד לפני ה', הוא מכיר בכך שכל מה שיש לו בריאות, פרנסה, חכמה והצלחה הכל מתנת שמים. עצם העמידה בתפילה מחנכת את האדם לענווה, להכרה במוגבלותו, ולתלותו בבורא עולם. **הרמב"ן** מסביר שתפילה בעת צרה היא מצווה מהתורה דווקא ברגעי קושי האדם מגלה עד כמה הוא נזקק לקב"ה. אך חז"ל תיקנו לנו סדר קבוע של תפילות בכל יום, כדי שגם בשגרה נזכור שאין לנו אלא על מי להישען אלא על אבינו שבשמים. **דוד המלך** מתאר בתהלים (ג"ה, יח) "**עָרַב וְבָקַר וְצִהָרִים אָשִׁיחָה וְאֶהְיֶה וַיִּשְׁמַע קוֹלִי**". האדם זוכה ללוות את יומו

חשיבות תפילה בציבור

בגמרא נזכרו כמה דברים שצריך אדם ללכת עבורם מרחק של ארבעה מילין, ואחד מהם היא התפילה. בבירור ההלכה (למסכת פסחים) מובאים כמה פירושים לעניין זה. יש מפרשים שהכוונה היא שצריך ללכת עד ארבעה מילין כדי ליטול ידיים לתפילה. יש מפרשים שהכוונה היא ללכת כדי להתפלל במניין. יש מפרשים שהכוונה היא ללכת כדי להתפלל ביישוב הדעת, במקום המיוחד לתפילה, ועוד פירושים אחרים. להלכה השולחן ערוך מביא את שני הפירושים שעניינם נטילת ידיים לתפילה ותפילה במניין. על פי המבואר בגמרא אדם ההולך בדרך צריך לטרוח ללכת מרחק של עד ארבעה מילין (כ-72 דקות) אם ההליכה היא בכיוון שהוא הולך ממילא. אולם אם המניין נמצא בכיוון ההפוך, לאחריו, אז צריך לטרוח רק עד מרחק של מיל (כ-18 דקות). המשנה ברורה מביא את דעת האחרונים שהיושב בביתו דינו כמהלך לאחריו, שאינו חייב לטרוח ללכת כדי להתפלל במניין אלא עד מיל בלבד, אולם בבירור ההלכה מובאת דעת המאירי הסבור שסתם אדם חייב לטרוח וללכת מהלך של ארבעה מילין. הרב פיינשטיין זצ"ל נשאל על ידי יהודי שהיה יושב ועוסק בתורה בביתו מאוחר בלילה, האם הוא צריך "לבזבז" את הזמן כדי להתפלל בציבור. תשובתו היא שמהסוגיה שלנו רואים שהחובב להתפלל בציבור הוא לא רק הידור ומעלה סתם, אלא זהו חיוב ממש, ולכן אין בזה הבדל בין מי שהוא תלמיד חכם שעוסק בתורה למי שאינו כזה.

המלקט

יולעבדו בכל לבבכם'

איזו היא עבודה שהיא בלב, הוי אומר זו תפילה (תענית ב.). ועבדתם את ה' אלוקיכם זו קריאת שמע ותפילה (בבא קמא צב:). הנה ממה שקראו חז"ל לתפילה 'עבודה שבלב', אנו למדים שכוונת הלב בתפילה אינה רק תנאי שיהא מוסיף ומצרף כוונה אל אמרי פיו, אלא שורש עבודה זו היא בלב, דהיינו לעמוד לפני המלך לבטא לפניו את מה שבלבו, לתנות שבחיו והילוליו, ולבקש מאתו את כל הדברים שנפשו חפצה בהם, וזה כל יסוד העבודה שבתפילה, לרכז מחשבתו ולשפוך את לבו בשיחתו נוכח פני ה'. ואדרבה חלק הדיבור בפה בתפילה הוא אשר בא רק כתנאי והשלמה על רחשי הלב, כלומר שעצם ומהות התפילה הוא הבעת חפצו ומשאת נפשו שמקור תנועתם הוא ברגשי הלב, אולם לא סגי לפנות אל השי"ת במאוויי לב בלבד, אלא צריך שתהא המיית לבו עולה על גדותיה ופורצת החוצה, ותבוא לידי הבעה וביטוי באמרי פיו. וכן הוא מגדרי משפטי ההלכה הוא דלא סגי בהרהור הלב, ודברים שבלב אין די בהם בכדי לצאת ידי חובת תפילה, אלא צריך שהגיון לבו יבוא לידי גילוי בשפתיו. אך הדיבור משמש רק כצינור להעביר ולהוציא את השתוקקות הלב אל הביטוי בפועל.

המלקט

הלכה: זמן חלות חיוב קידוש היום

חולה שאוכל קודם תפילת שחרית של שבת צריך לקדש תחילה, ויש חולקים, ובמקום הצורך יש להקל ולסמוך על הפוסקים שחובת קידוש חל חק לאלר תפילת מוסף. מיהו אם די לו בשתיה או באכילת פירות וכדו' ואנו זקוק לאכילת כזית דגן לא חל עליו חובת קידוש כיון שאסור בסעודה, וישתה ויאכל הפירות קודם התפילה ללא קידוש ומכיון שיש חולקים וסוברים שלא יוצא בקידוש שקודם התפילה, יש לחזור ולקדש לאחר התפילה כדי לצאת ידי חובת כל הדעות.

רב אופיר מלכא בספרו "הלכות שבת"

פתגם: האמונה מתחילה היכן שהכל מסתיים

פתגם חסידי

תקירה: הוצאה מרשות לרשות בשבת

המלאכה היא שינוי בחפץ, שמקומו של החפץ השתנה, או שינוי ברשות, שברשות הקודמת היה חפץ ונעשה חלל, וברשות החדשה היה חלל ונעשה חפץ. (מי הוצאה טל ט)

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: פרידה אחרונה

רבי ישראל סלנטר חלה ונפל למשכב. איש לא הורשה לגשת אליו, לרבות חבריו ומקורביו גדולי התורה והמוסר. פעם שמע רבי ישראל, שפלוגי הידוע כאפיקורוס, מבקש לבקרו, מיד ציווה להכניסו אליו. חידה היא בעיני רבי, הביע הלה את תמיהתו, שהרשית לי להיכנס אצלך, בעוד שחברך הרבנים לא הורשו להיכנס? השיב לו רבי ישראל: את חברי הרבנים עוד אפגוש בודאי בגן עדן, אבל אותך אני רואה בודאי בפעם האחרונה.

ספר "חד וחלק" ח' ב'

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, ראובן ישי בן מרדס, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלידיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר חיים בן גבי זווירה, ראובן בן יואל, ויקטוריה שושנה בת ג'וים חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, סנדרין אסתר בת מרים, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, ישראל יצחק בן ציפורה, עמנואל בן סוזן אזיזה. שלום בית: גיולה חיה בת סופי לבנה ואילן יהודה יצחק בן סנדרה סולאנג. זיווג הגון: יוני מאיר משה בן אסתר, אילן אלי אהרן בן אסתר, קלואי אורה בת סופי לבנה, לולה לאה בת סופי לבנה, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה, מרים בת רבקה. הצלחה רבה בכל: נאור דוד בן יעל דינה, ליטל בת יעל דינה, לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'יזול לאוני. לעילוי נשמת: ראובן בן חנינה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, ג'יא יונה בן לאה, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. אליהו בן מרים, ניסים חי הוברט בן ג'ולי, ליליאן רוזה בת אוטה נגימה, דוד בן מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה. אפרת רחל בת אסתר, כוכבה, אברהם בן אליעזר, מלכה אנרייט מרוזקה, אנדרה סעיד בן פורטונה מסעודה, קרול מול אדסה בת גבי זורגונה, אברהם בן אסתר.

יוסף גרמון כולל עקס לע בען

כלל ענייני הדף נא לפנות במייל ל:

germon73@hotmail.fr

ניתן למצוא את העלון

www.kollel-aixlesbains.fr